

УДК 338.486.2

Христина Лешко

*аспірант кафедри економіки та менеджменту,
Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського*

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ІЗ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Вступ. Соціально відповідальну діяльність компанія зосереджує не лише на зростанні фінансових показників, але також ураховує екологічні та соціальні аспекти своєї підприємницької діяльності.

Поняття соціальної відповідальності активно почало формуватися впродовж XIX–XX ст. і здобуло загальне визнання, коли турбота про навколишнє середовище почала зростати, особливо у зв'язку з кліматичними змінами. Основні принципи та правила ділової етики, які стосуються прав людини, трудових відносин, навколишнього середовища та боротьби з корупцією були відтворені у Глобальному договорі ООН. Ці принципи є стандартом або кодексом поведінки соціально відповідального бізнесу в усіх цивілізованих країнах світу.

Мета – дослідити стан та перспективи впровадження міжнародних стандартів із корпоративної соціальної відповідальності в практичну діяльність українськими туристичними підприємствами.

Результати. Відповідно до міжнародного стандарту ISO 26000:2010 «Керівництво із соціальної відповідальності», соціальна відповідальність – це відповідальність компанії за вплив її рішень та дій на суспільство, навколишнє середовище завдяки прозорій та етичній поведінці, яка сприяє сталому розвитку, ураховує очікування зацікавлених сторін, відповідає чинному законодавству та міжнародним нормам поведінки, інтегрована в діяльність організації і практикується у її відносинах з іншими [1]. За словами Д. Девіса «корпоративна відповідальність починається там, де закони закінчуються».

Отже, йдеться про те, що роблять компанії щодо позитивного внеску в суспільство понад тим, що становить їх підприємницька діяльність.

Корпоративну соціальну відповідальність (КСВ) за зоною впливу поділено на внутрішню і зовнішню. Внутрішню КСВ часто називають корпоративною соціальною політикою, тоді як зовнішня сфера КСВ займається проектами з благодійності, альтруїзмом, співпрацею з місцевими громадами.

Внутрішня КСВ охоплює міжнародні документи, що містять вимоги до управління підприємством та передбачають проведення сертифікації щодо її діяльності:

- Global Reporting Initiative Guidelines;
- Social Accountability 8000 (SA8000);
- International Organization for Standardization ISO 14000;
- Account Ability 1000 (AA 1000);
- International Organization for Standardization ISO 26000;
- інші.

Глобальна ініціатива по звітності (GRI) розробила принципи звітності у сфері сталого розвитку, які прагнуть підвищити прозорість та підзвітність економічних, екологічних і соціальних показників, а також надає всім компаніям та організаціям комплексну систему звітності щодо сталості, яку широко використовують у всьому світі [2].

Міжнародний добровільний стандарт SA 8000 сертифікації третій сторін, що підлягає аудиту, визначає вимоги, яким мають відповідати організації, включаючи встановлення або поліпшення прав працівників, умови роботи та ефективну систему управління. Основні елементи цього стандарту ґрунтуються на Декларації прав людини ООН, конвенціях МОП, міжнародних нормах прав людини та національному трудовому законодавстві. Його застосовують до компаній будь-якого розміру, які хочуть продемонструвати клієнтам та іншим зацікавленим сторонам, що вони піклуються про них [3].

Отже, пройшовши умови стандарту SA 8000, який здійснюють агентства SAAS, видається сертифікат на 3 роки, який дає змогу стейкхолдерам знати, що керівництво підприємства зробило у внутрішній політиці для забезпечення розвитку та захисту трудових прав співробітників.

Стандарт ISO14000 – стандарт заходів з охорони і раціонального використання навколишнього середовища Це екологічний стандарт,

призначений для розроблення підзвітного та стратегічного підходу до сталого розвитку, за допомогою якого може бути здійснений соціальний та етичний аудит діяльності підприємства. Стандарт не є зведенням норм, відповідно до якого компанії повинні створювати звіт, вести соціальну звітність. Це набір рекомендацій, яких компанії повинні дотримуватися як під час складання звіту, так і під час обліку та аудиту [4].

Стандарт AA1000 – це звіт за оцінку успіху організації в економічному, екологічному та соціальному середовищі, заснований на діалозі із зацікавленими особами.

Стандарт AA1000 слугує доповненням до стандарту GRI (Global Reporting Initiative), оскільки визначає процедуру підготовки та перевірки соціального звіту, індикатори оцінювання. Найважливіша ідея зазначеного стандарту – посилення підзвітності бізнесу суспільству завдяки максимальному залученню стейкхолдерів, урахуванню їхньої думки під час аналізу діяльності компанії [5].

Стандарт ISO 26000 – це практичний посібник із принципів відповідального бізнесу, який містить керівні принципи для всіх типів організацій, незалежно від їх розміру чи місцеперебування. Стандартний **ISO 26000** виокремлює такі сфери КСВ: порядок в організаціях, права людини, трудові відносини, навколишнє середовище, чесна ринкова практика, відносини зі споживачами, соціальна прихильність.

Стандарт ISO 26000 має на меті допомогти організаціям у дотриманні поставлених соціальних обов'язків та наданні практичних порад щодо функціонування соціальної роботи, ідентифікації та взаємодії з стейкхолдерами та підвищенні достовірності звітів та претензій щодо соціальної роботи [6].

Отже, міжнародні стандарти потрібні для коректного формування соціальних звітів, щоб інформувати акціонерів, співробітників, партнерів, суспільства про те, які соціальні програми діють на туристичному підприємстві. Також соціальна звітність бізнесу є одним з методів регулювання соціально-трудова відносин. Для швидкого й ефективного впровадження принципів КСВ у туристичних підприємствах потрібно, щоб їхня діяльність відповідала західному традиційному менеджменту, а соціальна звітність компанії повинна бути прозорою і у вільному доступі для всіх стейкхолдерів.

Ключові слова: корпоративна соціальна відповідальність, міжнародні стандарти, туристичні підприємства.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт ISO.– URL: <https://www.iso.org/ru/standard/42546.html> (дата звернення: 20.09.2021).
2. Офіційний сайт Global Reporting Initiative.– URL: <https://sustainable-performance.totalenergies.com/en/reporting/reporting-standards/global-reporting-initiative-gri> (дата звернення: 20.09.2021).
3. Офіційний сайт SA 8000. Соціальна підзвітність.– URL: <https://www.dnv.co.uk/services/sa-8000-social-accountability-4363> (дата звернення: 20.09.2021).
4. Шутаєва О. О. Міжнародні стандарти соціальної відповідальності бізнесу та можливості застосування соціальної звітності в практиці українських компаній / Шутаєва О. О. Побірченко В. В. // Молодий вчений.– 2015.– № 1(2).– С. 104–110.
5. Герасименко О. Соціальний облік та нефінансова звітність як інструменти реалізації соціальної відповідальності / О. Герасименко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка.– 2012.– Вип. 137.– С. 39–42.
6. Офіційний сайт.– URL: <https://www.qualityaustria.com.pl/ua/соціальна-відповідальність-бізнесу-a-iso-26000/> (дата звернення: 20.09.2021).